

Działalność wydawnicza Polskiego Towarzystwa Leśnego

Sprawozdania z działalności Komisji Wydawniczej złożone na plenarnym zebraniu zarządu Głównego PTL 20 września 1968 r.

Издательская деятельность Польского Лесного Общества

Editorial activity of the Polish Forest Society

Swoje zadania statutowe, przyczynianie się do rozwoju nauk leśnych i dorobku ich w społeczeństwie, Polskie Towarzystwo Leśne realizuje, jak wiadomo, dwiema drogami:

a) inicjowania prac naukowych, jak również organizowania sesji i zebrań naukowych z odczytami, referatami i wycieczkami naukowymi połączonymi z dyskusją oraz

b) publikowania prac naukowych, popularnonaukowych, sprawozdań z sesji naukowych i zebrań.

Moim zadaniem jest przedstawienie zamierzonej na rok bieżący działalności wydawniczej Towarzystwa.

Swój dorobek naukowy, popularnonaukowy, jak również sprawozdania z sesji i zebrań naukowych Polskie Towarzystwo Leśne publikowało i publikuje bądź w formie wydawnictw periodycznych, bądź wydawnictw jednorazowych, tzw. pozycji zwartych, książkowych.

Do wydawnictw periodycznych należy, historyczny już „Sylwan”. Po ośmioletniej przerwie spowodowanej drugą wojną światową „Sylwan” został wznowiony w 1947 r. w Krakowie. Ze względu na jego charakter naukowy nakład „Sylwana” przez wiele lat był ograniczony do ok. 2 000 egz.; z przyczyn od Polskiego Towarzystwa Leśnego niezależnych wydawany był jako kwartalnik, potem na zmianę jako miesięcznik i dwumiesięcznik.

Dopiero od stycznia 1966 roku na skutek usilnych starań Towarzystwa — „Sylwan” ponownie stał się miesięcznikiem. Jednocześnie, dzięki większemu zrozumieniu ze strony szerokich kół leśników, że „Sylwan” jest jednym z najpoważniejszych źródeł pogłębienia wiedzy leśnej, niezbędnej dla lepszego gospodarowania w lesie — liczba prenumeratorów, a co za tym idzie i nakład „Sylwana” poważnie wzrosły. W 1967 r. nakład „Sylwana” podniesiono do 4 500 egz. miesięcznie. Zapotrzebowanie na zesz. 6/7 z tego roku, w którym umieszczono sprawozdanie i referaty milenijne z sesji naukowej w 1966 r. w Poznaniu było tak wielkie ze strony czytelników, odbierających czasopismo za pośrednictwem przedsiębiorstwa „Ruch”, że zabrakło tego zeszytu „Sylwana” dla członków Towarzystwa, otrzymujących „Sylwana” poprzez swoje Oddziały. Zarząd Główny zamówił druk dodatkowych w liczbie 1000 egz. tego zeszytu i po otrzymaniu z drukarni zesz. 6/7 „Sylwana” został

bezwłocznie dosłany tym członkom PTL, którzy dotychczas go nie otrzymali. Numery 8 i 9 tego roku — wydrukowano w nakładzie 4 150 egz., zaś nr 10, 11 i 12 — w ilości 4 500 egz.

Jeśli chodzi o wydawnictwa książkowe, tzw. zwarte, to w okresie powojennym, do końca 1967 r. zostały wydane (jak mi się udało ustalić na podstawie dostępnych mi materiałów) następujące pozycje:

1959 r. — „Słownik encyklopedyczny dla leśników, drzewiarzy i myśliwych” — praca zbiorowa — już na wyczerpaniu,

1964 r. — systemem małej poligrafii — „Rok 1863 w dziejach lasów Kielecczyzny” — materiały z sesji naukowej w 1963 r. w Kielcach — na wyczerpaniu,

1965 r. 1) „Dzieje lasów — leśnictwa i drzewnictwa w Polsce” — praca zbiorowa — nakład wyczerpany.

2) systemem małej poligrafii „Podstawowe problemy rozwoju leśnictwa i drzewnictwa w PRL” — materiały z sesji naukowej w Zielonej Górze (1964), związanej z obchodem XX-lecia PRL — wyczerpane,

1966 r. 1) „Wykaz stopni i tytułów naukowych nadanych w dziedzinie leśnictwa i drzewnictwa polskiego w latach 1918—1964” praca mgra inż. B. Szymańskiego i mgra inż. S. Markowskiego (jeszcze do nabycia w Biurze Zarządu Głównego PTL),

2) systemem małej poligrafii — „Olsza szara jako baza przemysłu drzewnego. Analiza ilościowa i kierunki wykorzystania” — praca prof. dra F. Krzysika — na wyczerpaniu,

3) systemem małej poligrafii „Problemy szkolnictwa leśnego i drzewnego” materiały z sesji naukowej w 1965 r. (Kraków), poświęconej zagadnieniom szkolnictwa leśnego i drzewnego (jeszcze do nabycia),

1967 r. 1) „Leśnictwo polskie w okresie drugiej wojny światowej” praca zbiorowa — nakład 3 575 egz. ob. 380 str. z ilustracjami. (Pozostało jeszcze ok. 1 300 egz. — na razie tylko dla kolegów leśników po cenie kosztu własnego, w Biurze Zarządu Głównego. Po zaspokojeniu zapotrzebowania leśników reszta nakładu zostanie przekazana do księgarni do sprzedaży rynkowej i wtedy cena książki zostanie podwyższona o marżę pobieraną przez księgarnię, tj. o 32^{0/0}),

2) „Mały słownik ochrony lasu” praca Komisji Ochrony Lasu pod redakcją prof. dra W. Koehlera (dra J. Burzyńskiego i dra S. Łukomskiego) — o nakładzie 3 025 egz. (pozostało jeszcze w Biurze Z. Gł. PTL 453 egz.).

Poza wymienionymi wyżej, rozprowadzonymi już w zasadzie dwoma tytułami książek wydanych w 1967 r. wyszło z druku i zostało rozesłanych, jak wspomniano wcześniej, 10 numerów „Sylwana”. Opracowane są już wszystkie numery rocznika 1967, lecz rozesłanie nr 11 i 12 z przyczyn technicznych, niezależnych od Towarzystwa — nieco opóźniło się. Nadmienić należy, że Redakcja „Sylwana” przekazała już do drukarni całkowicie opracowane materiały do nr 1, 2, 3/1968 r.

Niezależnie od wydanych już, wymienionych wyżej publikacji — w 1967 r. kontynuowano lub rozpoczęto prace nad następującymi pozycjami wydawniczymi:

1) „Mała Encyklopedia Leśnictwa”. Prace są poważnie zaawansowane. Na planowaną objętość pracy 68 ark. tekstu (54400 wierszy) i 12 ark.

rycin — do końca 1967 r. ukończono prace autorskie i redakcyjne ogólne w łącznej obj. 33000 wierszy, tj. przeszło 60%,

2) „Zasłużone postacie leśnictwa polskiego” (tytuł roboczy),

3) „Las w literaturze i sztuce”,

4) „Problem podniesienia produktywności gospodarstwa leśnego”.

Ogólna suma wydatków poniesionych na prace wydawnicze w 1967 r. wyniosła 867 212 zł.

Ogólna suma wpływów ze sprzedaży wydawnictw wyniosła w tym roku 650 714 zł. Różnica między wydatkami na wydawnictwa a wpływami z ich sprzedaży została pokryta z dotacji PAN.

Jeżeli chodzi o projektowaną działalność wydawniczą na bieżący, 1968 r., to zamierzenia swoje w tym zakresie, jak zawsze, a szczególnie w tym roku Komisja Wydawnicza opiera na trzech przesłankach:

po pierwsze — na obowiązku możliwie najszerszego włączenia się Polskiego Towarzystwa Leśnego, odpowiednio do ogólnych wskazań naczelných politycznych i gospodarczych władz państwowych — do prac nad podniesieniem na wyższy poziom gospodarki w leśnictwie i przemyśle drzewnym, co zresztą zostało przyjęte jako aktualny program działania Polskiego Towarzystwa Leśnego na lata 1967 i 1968 i co w konsekwencji, musi znaleźć wyraz w publikacjach Towarzystwa,

po wtóre — na potrzebie większego i lepszego uświadomienia społeczeństwa o roli lasu i zadaniach leśników w gospodarce narodowej i spowodowanie w ten sposób zmiany stosunku społeczeństwa, często obojętnego dla leśnictwa, na stosunek pozytywny,

po trzecie — na potrzebie i możliwości zaktywizowania samych leśników do podnoszenia poziomu wiadomości zawodowych dla dobra zarówno leśnictwa, jak i ich samych.

W aspekcie tych przesłanek zamierzenia wydawnicze Polskiego Towarzystwa Leśnego przedstawiają się jak następuje:

Tytuł 1. Dwanaście numerów miesięcznika „Sylwan” — z treścią o tematyce naukowej, najbardziej aktualnej, o nakładzie 4500 egz. miesięcznie, w dotychczasowej objętości.

Tytuł 2. Zakończenie w III kwartale prac nad „Małą Encyklopedią Leśnictwa” i przekazanie jej do druku w nakładzie 5000 egz., w objętości ponad 80 ark. wydawniczych.

Tytuł 3. Opracowanie i przekazanie do druku książki o tytule roboczym „Zasłużone postacie leśnictwa polskiego”, w nakładzie 1000—1500 egz. i objętości 25 ark. wydawniczych.

(Na skutek uwag krytycznych, że tytuł zamierzonej pracy nie odpowiada projektowanej treści — sugerowane są następujące jej tytuły:

I — „Szkice historyczne działalności osób zasłużonych dla powstania i rozwoju leśnictwa polskiego” lub

II — „Prekursorzy i twórcy leśnictwa polskiego”).

Tytuł 4. Opracowanie i przekazanie do druku książki „Problem podwyższenia produktywności gospodarstwa leśnego” o nie ustalonym jeszcze nakładzie, w objętości ok. 28 ark. wydawniczych. Praca ta wiąże się z ogólnym programem działalności Polskiego Towarzystwa Leśnego w latach 1967 i 1968.

Tytuł 5. Opracowanie i przekazanie do realizacji wydawnictwa albumowego o charakterze propagandowo-popularyzacyjnym, przeznaczono-

nym dla najszerszych rzesz społeczeństwa polskiego w kraju i za granicą, pt. „Las w literaturze i sztuce polskiej”. Dzieło ma się składać z dwóch części:

a) literackiej, wynoszącej $\frac{1}{3}$ objętości,

b) ilustracyjnej, wynoszącej $\frac{2}{3}$ objętości o rozmiarze około 80 stron.

Tekst ma zawierać utwory literackie, obejmujące okres literatury polskiej możliwie od najstarszego po dzień dzisiejszy i składałby się z opisów przyrody, lasu, impresji poetyckich, wyjątków z większych utworów.

Rozmiar nakładu jeszcze nie ustalony (3000 — 10000 egz.).

Redaktorzy dla części literackiej i ilustracyjnej są już wytypowani.

Tytuł 6. Zostaną przekazane do druku materiały z konferencji naukowo-technicznej nt. „Zagospodarowanie olszy szarej w terenach górskich województwa rzeszowskiego”, zorganizowanej przez Oddział Wojewódzki NOT w Rzeszowie, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa — Oddz. w Przemyślu, Polskie Towarzystwo Leśne — Oddz. w Przemyślu i Okręgowy Zarząd LP w Przemyślu.

Nakład wyniesie 500 egz., obj. ok. 8 ark. wydawniczych.

Jak z przedstawionego planu wydawniczego wynika — jest on obszerny. Pomimo że na wykonanie tego planu została w budżecie Polskiego Towarzystwa Leśnego zabezpieczona poważna kwota po stronie wydatków — 1 112 860 zł — realizacja planu będzie niewątpliwie wymagała nie tylko wysiłku ze strony autorów, którzy podjęli się wykonania pracy, lecz i odpowiednich posunięć organizacyjnych w Zarządzie Głównym Towarzystwa, które są w stadium rozważania. Komisja Wydawnicza ma nadzieję, że zebrani w toku dyskusji wypowiedzą swoje uwagi, które przyczynią się do ułatwienia realizacji projektowanego planu wydawniczego.

Franciszek Szkillądź